

**Votaziun dal pievel dals
27 da november 2016
Explicaziuns dal Cussegl federal**

**Iniziativa dal pievel
«Per l'abandun programmà da
l'energia nucleara (Iniziativa
per l'abandun da l'energia
nucleara)»**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Davart quai vegni votà

Iniziativa dal pievel «Per l'abandun programmà da l'energia nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)»

L'iniziativa vul scumandar la construcziun da novas ovas nuclearas en Svizra e limitar la durada da las ovas nuclearas existentas en funcziun. Ultra da quai duai la Confederaziun procurar ch'i vegnia duvrà main energia, che l'effizienz energetica vegnia augmentada e che energias regenerablas vegnian promovidas.

Infurmaziuns davart quest project

paginas 4–13

Text da votaziun

paginas 9–10

Iniziativa dal pievel «Per l'abandun programmà da l'energia nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)»

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vos acceptar l'Iniziativa dal pievel «**Per l'abandun programmà da l'energia nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)**»?

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar l'iniziativa.

Il Cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 134 cunter 59 vuschs e 2 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 32 cunter 13 vuschs senza abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

En Svizra datti tschintg ovras nuclearas. Ellas produceschan var 40 pertschient da l'electricitad svizra. Tut las ovras nuclearas han ina permissiun da manaschi illimitada. Ellas dastgan esser en funcziun uschè ditg ch'ellas èn segiras. En la Strategia d'energia 2050¹ ha il Cussegl federal proponì da sortir pass per pass da l'energia nucleara. Tenor quella na vegnian las ovras nuclearas existentas betg remplazzadas tras novas, suenter ch'ellas èn vegnidas serradas. I na dastgan pia vegnir construidas naginas novas ovras nuclearas.

Situaziun da partenza

Er l'iniziativa vul scumandar novas ovras nuclearas. Ultra da quai pretenda ella da limitar la durada dal manaschi da las ovras nuclearas existentas. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuessan las ovras nuclearas Beznau 1 e 2 sco er Mühleberg vegnir serradas l'onn 2017, Gösgen l'onn 2024 e Leibstadt l'onn 2029. L'iniziativa pretenda plinavant che la Confederaziun defineschia sia politica d'energia sa basond sin la reducziun dal consum d'energia, sin l'augment da l'effizienz energetica e sin las energias regenerablas.

Tge vul l'iniziativa?

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa, perquai ch'ella avess per consequenza che las ovras nuclearas vegnissan messas ord funcziun precipitadamain. La mancanza d'electricitad na pudess betg vegnir cumpensada svelt avunda cun electricitad svizra da funtaunas regenerablas. Perquai stuess la Svizra importar blera electricitad ils proxims onns. Quai indebliss la segirezza dal provediment e na fiss betg raschunaivel ord vista ecologica, perquai che electricitad estra vegn savens producida en ovras electricas a charvun. Metter ord funcziun las ovras nuclearas en moda precipitada avess ultra da quai per consequenza ch'ils gestunaris pudessan pretender da la Confederaziun – ed uschia dals pajataglias – indemnizaziuns per las investiziuns ch'els han fatg sa fidond da la regulaziun actuala. Il Cussegl federal ha preparà il terren per sortir pass per pass da l'energia nucleara. Quai dat a la Svizra il temp ch'è necessari per midar e per adattar il provediment d'energia.

Puntg da vista dal Cussegl federal e dal parlament

¹ Cur che las «Explicaziuns dal Cussegl federal» èn idas en stampa, è il project anc vegnì discutà en il parlament.

Il project da votaziun en detagl

En Svizra datti tschintg ovras nuclearas: Beznau 1 e 2, Mühleberg, Gösigen e Leibstadt. Ellas èn vegnidas messas en funcziun tranter ils onns 1969 e 1984, ed ellas han tuttas ina permissiun da manaschi illimitada. Ellas dastgan esser en funcziun uschè ditg ch'ellas èn segiras. Ils gestiunaris ston garantir da tut temp lur segirezza e meglierar quella permanentamain. En quest regard vegnan ellas controlladas da l'Inspecturat federal per la segirezza nucleara (IFSN). Sche necessari, po il IFSN ordinar che las ovras vegnian serradas immediatamain. Las tschintg ovras nuclearas produceschan var 40 pertschient da l'electricidad svizra. Ozendi èn ellas impurtantas per il provediment d'electricidad oravant tut l'enviern, cur ch'il consum d'electricidad è grond e cur che las ovras idraulicas pon producir main electricidad.

Situaziun actuala

Suenter l'accident en ils reacturs da Fukushima han il Cussegl federal ed il parlament decidì da princip l'onn 2011 da sortir da l'energia nucleara. En Svizra na dastgan vegnir construidas pli naginas novas ovras nuclearas. Las ovras nuclearas existentas restan però en funcziun uschè ditg ch'ellas èn segiras. Per realisar questa decisiun sto la Svizra midar ed adattar ses provediment d'energia. En quest connex ha il Cussegl federal preschentà sia Strategia d'energia 2050² al parlament. Quella cumpiglia mesiras per reducir il consum d'energia, per augmentar l'effizienz energetica e per rinforzar energias regenerablas e franchises il scumond da construir novas ovras nuclearas en la Lescha davart l'energia nucleara.

L'abandon da l'energia nucleara è instradà

L'iniziativa vul fixar en la Constituziun federala ch'i na dastgan vegnir construidas pli naginas novas ovras nuclearas e che la durada dal manaschi da las ovras nuclearas existentas duai vegnir limitada. Beznau 1 stuess vegnir serrà in onn suenter che l'iniziativa è vegnida acceptada, las autras quatter ovras nuclearas 45 onns suenter ch'ellas èn vegnidas

Tge pretenda l'iniziativa?

² Cur che las «Explicaziuns dal Cussegl federal» èn idas en stampa, era il project anc en la tractativa parlamentara.

messas en funcziun. Sche l’iniziativa vegn acceptada, entra il nov artitgel costituziunal immediatamain en vigur: trais da las tschintg ovras nuclearas stuessan vegnir serradas il 2017.

Termins da serrar las ovras nuclearas tenor l’iniziativa:

Beznau 1	Beznau 2	Mühleberg ³	Gösgen	Leibstadt
2017	2017	2017	2024	2029
en funcziun dapi il 1969	en funcziun dapi il 1972	en funcziun dapi il 1972	en funcziun dapi il 1979	en funcziun dapi il 1984

L’iniziativa pretenda ultra da quai che la Confederaziun pro-cureschia en sia politica d’energia per mesiras da spargn ed utilischia energia a moda effizienta promovend las energias regenerablas. Questas finamiras èn er fixadas en la Strategia d’energia 2050.

Sche l’iniziativa vegniss approvada, avess quai per consequenza che la Svizra produciss a curta vista bler damain electricitad. Sche las emprimas trais ovras nuclearas vegnissan serradas l’onn 2017, mancass a la Svizra circa in terz da l’electricitad che vegn producida oz en las ovras nuclearas. Questa part na pudess betg vegnir cumpensada svelt avunda cun dapli electricitad svizra da funtaunas regenerablas. Perquai stuess la Svizra importar considerablmain dapli electricitad da l’exteriur – en emprima lingia da la Germania e da la Frantscha. Quella electricitad deriva tranter auter d’ovras electricas a charvun e d’ovras nuclearas. Ovras electricas a charvun engrevgeschan fermamain l’ambient.

Dapli electricitad da l’exteriur

Las lingias d’electricitad e las autras parts da l’infrastructura da la rait na tanschan oz betg per importar massivamain dapli electricitad da l’exteriur. Per garantir la segirezza dal provediment stuessan perquai vegnir rinforzads ed adattads svelt spezialmain ils transfurmatur e las lingias d’electricitad.

L’infrastructura da la rait stuess vegnir adattada

³ La BKW Energie AG ha decidì gia l’onn 2013 per motivs economics da metter ord funcziun l’onn 2019 sia ovra nucleara Mühleberg.

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, èsi previsibel ch'ils gestiunaris da las ovras nuclearas vegnan a pretender indemnizaziuns da la Confederaziun. Els motiveschan lur dretgs oravant tut cun las investiziuns ch'els han fatg sin basa da la regulaziun legala actuala e da lur permissiun da manaschi illimitada.⁴

Pretensiuns
d'indemnisaziun

L'iniziativa influenzass er il fond per la serrada d'implants nuclears ed il fond per la dismessa da ruments radioactivs d'implants nuclears. Cun ils raps da quests dus fonds vegnan cuvrids ils custs che resultan, sch'ina ovra nucleara vegn messa ord funcziun e sche rument radioactiv sto vegnir dismiss. Ils gestiunaris pajan contribuziuns annualas a quests fonds. Questas contribuziuns ston els er pajar, sche la durada dal manaschi vegn reducida. Quai, schebain ch'els n'han pli nagins retgavs dal manaschi da l'ovra nucleara. Sch'els n'èn betg en cas da pajar questas contribuziuns, stuessan quellas en il mender cas vegnir pajadas dal maun public.

Consequenzas per
la serrada e per
la dismessa

⁴ En connex cun projects d'ovras nuclearas ha la Confederaziun pajà indemnizaziuns en dus cas: l'onn 1989 ha la KKW Kaiseraugst AG survegnì ina indemnizaziun per renunziar a sia ovra nucleara planisada; l'onn 1996 ha la Confederaziun pajà – sin fundament d'ina decisiun dal Tribunal federal – a la KKW Graben AG ina indemnizaziun per la nunrealisaziun da sia ovra nucleara.

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per l'abandun programmà da l'energia nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)»

dals 18 da mars 2016

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suenter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per l'abandun programmà da l'energia
nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)» ch'è vegnida inoltrada ils
16 da november 2012²,
suenter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 4 da settember 2013³,
concluda:

Art. 1

¹ L'Iniziativa dal pievel dals 16 da november 2012 «Per l'abandun programmà da
l'energia nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)» è valaivla e vegn
suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

I

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 90 Energia nucleara

¹ Igl è scumandà da manar ovras nuclearas per producir electricitad e chalur.

² La legislaziun executiva s'orientescha a l'artitgel 89 alineas 2 e 3; ella metta
l'accent sin mesiras per spargnar energia, sin l'utilisaziun effizienta da l'energia e
sin la produenziun d'energia ord funtaunas regenerablas.

II

Las disposiziuns transitoricas da la Constituziun federala vegnan midadas sco suon-
da:

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2013 615

³ Fegl uffizial federal 2013 7561

Art. 197 cifra 9⁴

9. Disposiziun transitorica tar l'art. 90 (Energia nucleara)

¹ Las ovras nuclearas existentas ston vegnir prenyidas definitivamain ord funcziun sco suonda:

- a. Beznau 1: 1 onn suenter ch'il pievel ed ils chantuns han acceptà l'artitgel 90;
- b. Mühleberg, Beznau 2, Gösigen e Leibstadt: 45 onns suenter lur messa en funcziun.

² Reselvada resta la messa ord funcziun anticipada per garantir la segirezza nucleara.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

Ils arguments dal comité d'iniziativa

GEA ad in abandon programmà da l'energia atomara

L'abandon programmà da l'energia atomara stgaffescha segirezza per la populaziun. El fixescha co che las ovras nuclearas da la Svizra vegnan serradas pass per pass fin l'onn 2029. Quai cumplettescha la strategia d'energia da la Confederaziun e dat segirezza da planisaziun a las interpresas ed a las ovras electricas.

La substituziun da l'energia atomara pass per pass tras energias regenerablas vegn gia realisada ed è pussaivla. Questa midada porta segirezza dal provediment, schanzas per l'economia e stgaffescha novas plazzas da lavur duraivlas.

Per la segirezza e per la protecciun da la patria

I dat adina puspè grevs accidents nuclears – quai ans ha mussà Fukushima l'onn 2011. Las consequenzas tar nus na fissan strusch imaginablas: La regiun enturn las tschintg ovras nuclearas svizras è populada fermamain. En il conturn da 50 km existan 13 chapitalas chantunalas. En cas d'in grev accident nuclear stuessan vegnir evacuads 1 milliun umans e grondas parts dal pajais fissan contaminadas radioactivamain. Ma gist la Svizra posseda las ovras nuclearas las pli veglias dal mund.

L'abandon da l'energia atomara pass per pass fin l'onn 2029 porta clerezza

L'abandon da l'energia atomara è da princip incontestà – ma i manca in plan ordinà. Questa iniziativa dal pievel garantescha che las tschintg ovras nuclearas vegnan serradas pass per pass ed en moda reglada fin l'onn 2029. Persunas privatas ed interpresas survegnan segirezza per far investiziuns en las energias regenerablas. Ultra da quai na datti uschia betg anc dapli rument nuclear autamain radioactiv.

Las energias regenerablas garanteschon la segirezza dal provediment

La Svizra è plain energia. Cun electricitad producida cun la forza da l'aua, dal sulegl e dal vent e cun biomassa pudain nus substituir l'electricitad nucleara – qua tar nus, en moda regenerabla ed efficazia. Betg mo la forza idraulica vegn rinforzada tras l'abandon da l'energia atomara, mabain er la segirezza dal provediment. Bleras interpresas da l'industria e dal mastergn, tranter quellas nundumbraivlas interpresas pitschnas e mesaunas, lavuran gia vi da quest futur energetic. Ellas stgaffeschon plazzas da lavur e genereschon entradas en tut las regiuns da la Svizra. Quai po vegnir sviluppa vinavant – perquai dovri Voss GEA ad in abandon programmà da l'energia atomara.

Ilis arguments dal Cussegl federal

L'iniziativa ha dischavantatgs gravants: Sche las ovras nuclearas svizras vegnissan messas ord funcziun precipitadamain, resultass da quai in import d'electricitad pli grond da l'exteriur, d'electricitad che deriva d'ovras electricas a charvun e d'ovras nuclearas. Ecologicamain n'è quai betg raschunaivel ed augmenta la dependenza da l'exteriur. Il Cussegl federal vul sortir da l'energia nucleara en ina moda e maniera che tegna pass cun l'extensiuin da las energias indigenas regenerablas. El refusa l'iniziativa cunzunt per ils suandants motivs:

Las ovras nuclearas svizras dastgan oz esser en funcziun uschè ditg ch'ellas èn segiras. La segirezza ha l'emprima prioritad. Ils gestiunaris ston tegnair l'equipament da lur ovras nuclearas adina sin il stadi il pli actual. Quai vegn surveglià da l'Inspecturat federal per la segirezza nucleara (IFSN). La soluziun actuala è sa cumprovada. I na dat nagina raschun da midar insatge.

La segirezza stat en il center

L'iniziativa na resguarda betg ch'i dovra temp da remplazzar l'electricitad che deriva d'ovras nuclearas tras electricitad svizra che vegn producida cun la forza da l'aua, dal sulegl e dal vent e cun biomassa. I n'è betg pussaivel da metter a disposiziun gia l'onn 2017 avunda energia indigena regenerabla. Per permetter, finanzia e construir ils implants necessaris dovri cleramain dapli temp.

Il termin da serrada è memia curt

L'iniziativa augmentass la dependenza da l'exteriur: Sche las ovras nuclearas vegnan messas ord funcziun precipitadamain, resulta da quai che blier dapli electricitad sto vegnir importada da l'exteriur. L'electricitad che deriva d'ovras nuclearas svizras vegniss remplazzada tras electricitad che deriva d'ovras nuclearas estras e d'ovras electricas a charvun che engrevgeschan l'ambient.

Dependenza pli gronda da l'exteriur

Imports d'electricidad massivs avessan ultra da quai per consequenza che l'infrastructura da la rait svizra fiss surchargiada. Per evitar quai, stuess ella pudair vegnir rinforzada svelt avunda. Il rinforzament necessari da l'infrastructura da la rait dovra però bler temp e chaschuna gronds custs. L'iniziativa periclitescha perquai la segirezza da noss providiment.

La segirezza dal providiment vegn periclitada

Cun limitar las duradas da manaschi vegnan midadas cumpletmain las reglas da gieu. Ils gestiunaris na pudessan betg amortisar las investiziuns ch'els han fatg sa fidond dal dretg actual e sa basond sin la permissiun da manaschi illimitada. Perquai èn gia vegnids annunziads plants d'indemnisaziun da milliardas. Sche quels han success, stuessan la Confederaziun ed uschia la finala tut ils pajataglias pajar questas indemnisaziuns. Ultra da quai exista il privel ch'ils pajataglias ston er intervegnir, sch'ils gestiunaris da las ovras nuclearas n'han – pervia da la durada pli curta che lur ovras èn en funcziun – betg pli daners avunda per pajar la serrada da las ovras e la dismessa dal rument radioactiv.

Ristgas finanzialas per la Confederaziun e per ils pajataglias

L'iniziativa sveglia speranzas vanas, perquai che l'electricidad che deriva d'ovras nuclearas na po betg vegnir remplazzada uschè svelt e simpel tras electricidad indigena netta. Igl è cler: Midar ed adattar noss providiment d'energia dovra temp. Il Cussegl federal ha instradà l'abandun da l'energia nucleara en ina moda e maniera che tegna pass cun l'extensiun da las energias indigenas regenerablas. La sortida precipitada da l'energia nucleara ed imports sfurzads d'electricidad na servan betg a la Svizra.

Midar il providiment d'energia dovra temp

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa «Per l'abandun programmà da l'energia nucleara (Iniziativa per l'abandun da l'energia nucleara)».

PP
Spediziun postala

Trametter enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

Recumandaziun a las votantas ed als votants

Il Cussegl federal ed il parlament
recumondan da votar
ils 27 da november 2016 sco suonda:

- Na a l'iniziativa dal pievel «Per
l'abandun programmà da l'energia
nucleara (Iniziativa per l'abandun
da l'energia nucleara)»

Fin da redacziun:
24 d'avust 2016

Video da votaziun:
www.admin.ch/videos

Ulteriuras infurmaziuns sin:
www.admin.ch
www.parlament.ch
www.ch.ch

Edì da la Chanzlia federala